

Önsöz

Genel olarak Müslüman dünyası ve özel olarak Ortadoğu Arap dünyası üzerine tartışma belirsizlik dolu bir iştir ve çoğu zaman sert tepkilere yol açar. Bu bağlamda birbiriyle kavgalı iki pozisyon sözkonusudur. Biri bölgenin acıklı durumunu modernliği engelleyen İslâm dini ve kültürüne bağlar. Diğeri ise Batı hegemonyasını sorumlu tutar – tabii eğer bir kriz olduğunu kabul ediyorsa. Tartışmaların kalbine inen bir araştırma Batı kültürünün temellerine ilişkin derin bir anlaşmazlığı da ortaya koyacaktır: sekülerleşme, Aydınlanma ve modernik üçlemesi ile bunların mirası ve meşruiyeti. Etkileri neler kadar varmaktadır? Gerçekten iddia ettikleri gibi evrensel midirler? Yoksa başkalarına dayatılan Batı üstünlüğü ve egemenliğinin şüphe çekici araçları ve tarzlarından başka bir şey değiller midir?

Beşeri ve sosyal bilimlerdeki yaklaşık bir kuşak sürmüş postmodern ve postkolonyal söylem, Batı üstünlüğünün sözümona temellerini oluşturan geleneksel düsturları başarıyla sorguladı. Bu çabalar sonuç getirmiştir. Alışıldık dünya görüşleri derinlemesine gözden geçirilip değiştirildi. Ama görünen o ki, akıntının yönü yeniden değişiyor – geriye, eskimiş ve reddedilmiş bilgi ve anlam kavrayışlarına doğru değil, modernlik ve modernliğin tersi arasındaki ikili karşıtlığı dönüştüren bir post-postkolonyal yoruma doğru. Dünyanın bu şekilde kavranışı sekülerleşme, Aydınlanma ve modernliğin evrensel avantajlarını muhafaza eder. Gelişme, bilgi ve değişim gerektiren bu üç temel direğin saygınlık ve statüsünü sarsma yönünde her girişim endişe uyandırıcıdır. Kökenleri Batı’da olsa da, geçerlilikleri evrenselidir. Ancak ev-

rensellikleri, belli kültürler ve dinlere bağlı olarak, çok çeşitli biçimlerde gerçekleştirilebilir.

Bu kitap önce Almanca olarak yazılmış ve yayınlanmıştır. İngilizce çevirisi için Steven Rendall'a teşekkür ederim. Ayrıca Bruce Allen, Mark Bellis ve bilhassa metni büyük bir titizlikle tashih eden Madeleine Adams'a şükranlarımı sunuyorum. Elyazmasını nihai olarak hazırlayan Robert Zwang'a da teşekkür borçluyum. Ve şüphesiz, daha baştan itibaren kitabı yayınlamayı şevkle üstlenen Princeton University Press'ten Brigitta van Rheinberg'e olan gönül borcumu ifade etmek isterim.